

la rambla

(ciutadania)

26 de febrer de 1934
Barcelona

Any V. — Número 219

Redacció i Administració: Rambla Canaletes, 13, pral. — Telèfon 14757

Impremta: Bot, 21 — Telèfon 13000

Preu: 20 cèntims

Un moment greu per al regim

On va la República?

Si els republicans no reaccionen a impedir-ho dintre poques setmanes els jesuïtes seran al Poder

Impressió de la capital de la República, per J. VENTALLÓ

Monsenor Tedeschini, representant del Vaticà a Espanya, veritable governant de la República dintre de poques setmanes, si els republicans no reaccionen.

Un carreró sense sortida

La situació política de la República, examinada fredament, acostant-se als cercles polítics de la seva capital, escoltant els parers de les persones que viuen l'ambient parlamentari, recollint la manera de sentir dels homes en els quals els republicans podem tenir i tenim una major confiança, ha de qualificar-se simplement de greu.

Ens trobem dins un carreró sense sortida—ens hi trobem els republicans—que el 14 d'abril contribuïrem a la substitució del règim amb el propòsit que el que implantàvem descansés damunt principis liberals i democràtics—i si no s'opera en les masses una reacció, si aquestes no veuen clara la gravetat d'aquest moment i no es disposen a obrir, la República és a terra.

Es a terra, no pas perquè hagi de tornar la monarquia, que hi ha molta gent de dreta que no la desitja pas, sinó perquè si la República cau en mans dels terratinents, dels catòlics, de la plutocràcia, dels generals que més que la caserna prefereixen el Govern i que no s'accontenten amb manar els soldats sinó que també volen manar els civils; és a dir, si sense venir la monarquia, la República es transforma en un règim dictatorial al servei de l'Església i dels "capellans de leuita", això és la derrota de la República, la desfeta de la democràcia, l'enveniment del país. Si el 14 d'abril era la revolució, la presa del Poder per les dretes és la contrarevolució triomfant.

Es clar que aquesta contrarevolució triomfaria en tot cas, perquè si el 14 d'abril fou la revolució, només ho fou com un mot, però al seu darrer a aquesta revolució no ha estat executada, no hi ha hagut "l'obra revolucionària", els fets.

No hi ha llibertat contra la llibertat

Hi ha hagut una falla transcendental en la política republi-

cana durant el mandat de les Corts Constituents. La d'invocar amb un esperit exclusivament romàntic "la llibertat", oblidant que la llibertat en els països atressats només es pot defensar amb una gran energia, i que aquesta ha de manifestar-se d'una manera tant més implacable com més violentament la llibertat sigui atacada.

Azaña hi havia vist clar des del primer moment i quan en el Parlament de la República deia: "I encara no feia l'any que el règim actual era implantat:—No hi ha llibertat contra la llibertat—alguns il·lustres republicans, republicans autèntics, l'increpaven:—Sou un dictador—. Aquesta frase és el lema primer de la defensa de la llibertat. "Volem la llibertat, perquè la tenim en el nostre programa—dels Lenin des de l'oposició—i us la neguem perquè no la teniu en el vostre—. Els que neguen el dret a la llibertat no tenen dret a la llibertat—només és pels que la volen suprimir.

Avui tots els republicans autèntics estan d'acord amb que la República només pot ésser salvada restablint les coses a l'estat en què es trobaven abans de la dissolució de les Corts Constituents, i posant a governar el país un Govern que per la seva constitució dongui sensació d'autoritat i de fortlesa, que no tingui cap feblesa envers els que atemptin contra la llibertat.

Serenitat i energia

Azaña hi havia vist clar, i havia dut a les Corts Constituents la llei de defensa de la República. Aquesta llei era la llei de defensa de la democràcia i perquè ho era, fou atacada a un temps per la F. A. I. i per les dretes. Per la F. A. I. perquè amb aquesta llei l'home que traficava amb bombes podia ésser tramès a la bodega del "Buenos Aires" i després a Villa Cisneros. Per les dretes, perquè no podien

manifestar-se tal com eren: com enemics autèntics de la República, les unes volent substituir-la per una monarquia, les altres per una dictadura republicana inspirada pel Vaticà.

I què ha esdevingut? La Lliga invocava:—Estem contra la llei de defensa de la República, perquè és una llei d'excepció. Si això és una República democràtica, les lleis d'excepció hi són estranyes—. Els radicals la combatien perquè sentien la impaciència impudica del Poder i necessitaven l'ajut de les dretes per a enyorar Azaña i tot l'esperit que Azaña significava.

Aleshores, vençut Azaña, fou derogada la llei de defensa de la República. I l'endemà apareixia la Premsa reaccionària, "A B C", "El Debate", "La Nación", "Informaciones", i donava la cara contra la llibertat. L'"A B C" deia: "Nosaltres no havíem pogut dir-ho, però avui que podem ho diem: "Som monàrquics i lluitarem per abatere el règim republicà". Era la llibertat, si, era la llibertat per als que tracten de suprimir-la. I al darrera venia la llibertat per a crear organitzacions feixistes, per a organitzar l'assalt al poder, per a crear amb l'arma formidable de la Premsa, en mans dels antirepublicans podrits de milions, contra els republicans pobres i honestos, un ambient cada vegada més enarrit entorn de la República.

Eren aquells que no volien lleis d'excepció, que passaven a tenir el dret de predicar la dictadura. Els liberals i democràtics que han combatut la llei de defensa de la República, pensin això: Era una llei d'excepció contra els delinqüents. El que acceptés la República, dins d'ella tenia totes les garanties per a predicar i propagar el seu punt de vista polític, emparat per les altres lleis. Només afectava els que volguessin emprar la violència.

Les dretes, que es queixaven de la llei de defensa de la República, voldrien en el seu lloc un règim dictatorial que representaria una llei d'excepció no per a uns delinqüents, sinó per a tots els ciutadans, per a tot el país.

Amb la llei de defensa de la República en vigor, va venir, sota el Govern Azaña, l'alçament facciós de Sanjurjo a Sevilla, i el Govern el va dominar en dotze hores, sense proclamar l'estat de guerra al territori de la República, ni suspendre garanties. Era que el Govern se sentia Go-

vern: que tenia autoritat i sentia el concepte de la seva responsabilitat. Sota el Govern Lerroux, sense llei de defensa de la República, han estat proclamats els estats de prevenció i d'alarma i el país no ha tingut pas la sensació que la llibertat fos més ben servida.

Quan anaven a ésser dissolts els jesuïtes, algú es va acostar a Azaña i li va dir:—Si surt el decret de dissolució, hi ha 80.000 homes a punt a Navarra per alçar-se en armes. Serà la guerra civil.

Azaña va respondre:—No serà la guerra civil. Si els catòlics de Navarra s'alçaen, els republicans de Navarra els posaran a rotllo. Jo no hi intervinde. Quan vostès els navarresos s'hagin escocinat els uns als altres, jo, que hauré posat simplement les tropes de la República a la frontera navarresa, ordenaré que hi entrin a recollir els cadàvers. Però no cregui que comet l'estupidesa de trametre a Navarra—si aquests 80.000 homes que vostè diu, s'alcequen—unes quantes divisions, perquè uns capellans armats, de trabucos parapetats en aquelles gorges m'assassinin els soldats.

En moments de violència, no més amb què un Govern no perdi la serenitat, ni ha prou. Serenitat i energia per a actuar, sentint la responsabilitat plena del Govern.

Serenitat en els moments de violència real, i no perdre-la quan no hi ha motiu, alarmant inútilment els ciutadans amb escorcolls inútils i les cantonades com ha esdevingut aquests dies a Madrid.

Cinc mesos sense Govern

El dia més negre per a la República que fou proclamada el 14 d'abril fou el dia en el qual les Corts Constituents foren dissoltes. La República és el Govern i són les Corts. El prestigi d'aquest Govern i d'aquestes Corts, és el prestigi de la República, com abans ho era el prestigi de les Constituents. Aleshores, des de que les Constituents foren dissoltes, en realitat la República es troba sense govern, i des de que es reuniren per primera vegada les Corts ordinàries, la República es troba sense Parlament.

La República té un Govern sense autoritat manejat des de fora pels elements de dreta, en el qual els ministres són uns simples titelles que no poden fer res per compte propi. El Parlament, presidit per aquest Go-

Heus ací com aplaudien i com tornarien a aplaudir. Es a les nostres mans que això no passi.

vern, és un instrument inútil que no dona cap sensació seriosa de servir la seva funció. Amb un Govern sense autoritat i un Parlament inoperant, la República, que és el Govern i el Parlament, ha descendit per tant en prestigi.

Quants s'han d'acostar als ministres a tractar de resoldre problemes que hi tinguin pendents, s'adonen de què la cosa no marxa. Els ministres saben que viuen de caritat i que potser demà ja no ho seran. Aleshores, ¿per què amollar-se a resoldre res? Quan el ministre pensa així, i així pensen els subalterns fins al funcionari més humil. El país no marxa d'ençà que el lerrouxisme vivint de la caritat de les dretes, és al Poder.

Quan el país no marxa, els partidaris dels canvis violents tenen terreny adobat per a llurs propagandes.

El Poder no és mai assaltat quan el Govern no vol deixar-se assaltar

Diuen:—Els d'Acció Popular estan molt ben organitzats. Ten-

nen quadres complets de gent disposada a tot, i compten amb metralladores de tir ràpid.

Diuen:—Els socialistes tenen nuclis de militants preparats a llançar-se al carrer, i disposen d'armament en abundància.

Resposta:—Si un Govern està disposat a no deixar-se prendre el Poder, no li pren ningú, encara que els assaltants disposin de gasos asfixiants, d'avions, de tanks i de canons del 42.

El Poder no li és pres per la violència a cap Govern que no estigui convingut per endavant amb els que li han de prendre.

Per aquesta banda, tot el que és digni de revolució és una novella d'imaginació.

El cop d'Estat violent del Gil Robles no ha d'inquietar. No es produirà, perquè el primer que no vol produir-lo és Gil Robles. ¿Per què l'ha de produir, amb tots els riscos, que comporta, provocant el malestar i reviscolant odís, si té la sensació que el Poder li ha de venir a les mans per procediments normals?

I si no li hagués de venir a les mans per aquests procediments, ¿és que Gil Robles es llançaria aleshores a la violència?

Tampoc. Gil Robles i la seva gent no estan segurs de trepitjar terreny ferm. Tenen por. No saben si el país els assistiria en la mesura indispensable per a triomfar. Una prova d'aquesta por és que, amos absoluts del Parlament, en possessió d'un Govern que els serveix com serveix un lacai, no s'han atrevit ni a amnistiar Calvo Sotelo, que fet i fet, amnistiat, hauria entrat a Espanya i ningú no hauria dit res.

¿La revolució dels socialistes? Es que algú creu, donada la complexió dels pobles de la República, que la revolució social dels socialistes comptaria amb l'assístença d'una majoria del país? ¿Es que si esclatava la revolució social—encaminada a establir un règim de justícia del qual som partidaris, naturalment—no s'alçarien contra ella les quatre cinques parts del país? Possibilitats que esclati? No les neguem. ¿Possibilitats que triomfi, i que això representi salvar la República del desastre a què s'encamina? No les velem.

¿Dissolució de Corts amb el país sense pols?

Aquest Parlament és inoperant, i la República no té Govern des de fa cinc mesos. El prestigi de la República, de resultes d'això, cada dia baixa—hem dit.

Dissolució d'aquestes Corts? Per què? ¿Per convocar unes eleccions noves? ¿Es que hi ha cap garantia que—les capitals a part—els ciutadans vagin a votar en la proporció necessària per a donar forma a un Parlament que realment actuï servint la llibertat i la democràcia com el poble el 14 d'abril volia que fossin servides? ¿Es que no s'ha de témer, és que no es pot anunciar des d'ara que el tant per cent de votants seria encara inferior al tant per cent que es va donar el 19 de novembre de 1933, que ja fou molt inferior al del 28 de juny de 1931?

Dissoldre les Corts i convocar unes eleccions noves, sense abans haver despertat el país que dorm, sense haver-lo fet reaccionar amb vives, sense haver-li dit crument que aquest camí que avui la República segueix és el camí de la desfeta, no resol res.

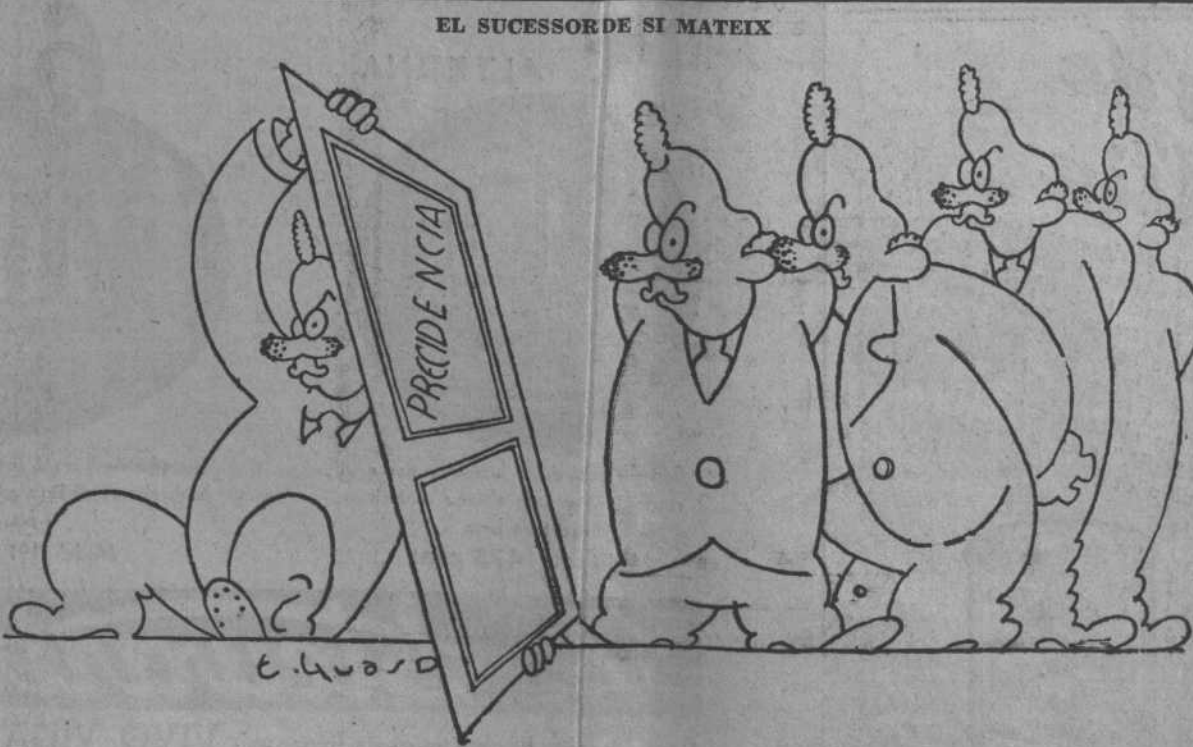
El Poder va a passar a mans dels jesuïtes

¿I quin és l'esdevenidor que és reservat a la República, si els republicans no reaccionen?

Aquest: La República, que va dissoldre l'Orde dels jesuïtes, va a passar a poder dels jesuïtes. —ent. Els varem dissoldre com a orde confessional, i ens van a governar a tots com a Ponder.

La crisi de la setmana que comencem és un episodi. Marxaran Martínez Barrio i Lar, i a llur lloc hi posaran possiblement Torres Campaña i Chapaprieta. Potser també li serà indicat a algun altre dels ministres que convé que marxi perquè pugui tenir una cartera el senyor Rahola, de la Lliga. Però això és una anècdota només. Això és simplement que si la República ha passat cinc mesos sense Govern i sense Parlament, passi encara un parell de mesos més en la mateixa forma.

(Passa a la plana 5)

Lerroux... espereu que caigui Lerroux

Traïdors a la Pàtria

La campanya anticatalana de la Lliga

per DOMÈNEC DE BELLMUNT

«Preferible és un Felip V al domini tirànic dels que, amb el nom de catalanistes, per a més sarcasme, oprimeixen i deshonren Catalunya.»

«Separem-nos de la Catalunya desnaturalitzada per una turba de negociants del patriotisme i desgovernada per una colla de mercaders de la llibertat.»

«Som espanyols i apellarem a les Corts i autoritats espanyoles demanant empar per a les nostres justes i legítimes aspiracions de separatisme dignificador.»

Uns catalans del Baix Ebre m'han tramès el full que es reproduïu en aquesta pàgina, amb la següent nota:

«Per si poguessin haver-hi esperits crèduls que arribessin a impressionar-se amb la campanya de les dretes en aquestes comarques, ens plan de dir-vos que tot és l'obra de quatre reaccionaris despitats, i que l'actitud d'aquests traïdors a la pàtria, que pretenen fomentar el separatisme dintre Catalunya, ha meregut de tots els catalans de les riberes de l'Ebre una sanció exemplar: la repugnància i el fastig.»

Hem llegit el full i no ens ha produït cap estranyesa. Coneixem la campanya que des de l'adveniment de la República han iniciat contra el règim i contra l'autonomia els que sempre havien fet de sostenidors de la Monarquia. Sabíem que després d'haver exhaurit els mitjans de difusió contra els homes d'esquerra i contra el règim republicà, semblant llavors l'alama i el descreït per les terres d'Espanya, havien descobert un nou projecte contra la República i contra la pròpia Catalunya, en la qual xifraven les més belles i prometedores esperances. Aquest projecte, terriblement destructor, no era altre que la campanya de la qual dona fe la proclama anònima que reproduïm. Fomentar a Girona i Llíden el descontentament i la malícia comarcal contra el centralisme barceloní. «Sa-

garrotades contra els catalans, la persecució contra la llengua, el manteniment d'una policia que apallissava sistemàticament els catalanistes, la prohibició de la bandera nacional, el sosteniment d'una patronal armada dirigida per un botà, la utilització del Somestem com a força de xoc del capitalisme contra la classe obrera, l'infantament i el suport més o menys descarcat d'una dictadura militar essencialment anti-catalana, l'empresonament en massa de tots els catalanistes liberals, l'aplicació de la llei de fugues, el suport lamentable al fantasmagòric darrer govern del Borbó, etc., etc.»

Convé encara que tothom recordi que, en advenir la República, es concedí l'autonomia a Catalunya, fou declarada l'oficialitat de la llengua catalana, foren decretats els honors a la nostra bandera, es restablí la Generalitat, s'aprova l'Estatut, es desallotjaren els grans col·legis que els jesuïtes reservaven a l'aristocràcia per ésser lliurats als infants del poble, s'acabaren els privilegis dels grans senyors terratinents, es restablí el Parlament Català, començaren d'elaborar-se lleis de contingut liberal, justes i equitatives...

Allò més important

Però cal tenir present allò més important: que els catalanistes històrics, els patriarques multimilionaris dels trenta anys de regionalisme ben entès, quan arribà aquesta

Als pobles catalans de la ribera dreta de l'Ebre

L'autonomia ha fracassat. Allò que 'ns digueren seria un règim de llibertat i un medi de prosperitat i plenitud, ha resultat ésser un engany i el més vil dels instruments de tortura i violència. Ens fan ésser separatistes; però separatistes de la Catalunya que ha palesat suar el que la palesa: la incapacitat per a viure un règim normal de civilitat i llibertat.

Avui no es pot culpar ja a «Madrid» i als castellans de les monstruositats inhumanes que contra pobles i ciutadans catalans, i més contra els catalans de la alia història civil dels de la ribera dreta de l'Ebre, comet el caciquisme estil assídic de la Generalitat. El que era fill de la pròpia incapacitat s'atribuïa a ambicions alienes; el que és fracàs propi no deu imputar-se a culpes de formes i institucions que no tenen res a veure amb ço que és vici de raça i falla inherent a la desnaturalització de Catalunya.

Aquí no hi ha llei, sino arbitrarietat. Aquí no hi han normes jurídiques, sino despotisme, privilegi i violència. La llei és una amenaça. La democràcia és una farsa, puix que es destitueixen alcaldes i ajuntaments fills del sufragi. La llibertat resulta una estafa, atropellat fins els drets més elementals reconeguts pels usos i costums internacionals al mateix salvatge. L'autoritat no és cap garantia: constitueix un focus permanent de perturbació i guerra. L'autonomia ens ha resultat un timo, un «panamà».

Preferible és un Felip Quint al domini tirànic dels que amb el nom de catalanistes, per a més sarcasme, oprimeixen i deshonren Catalunya. I com si l'esser i dir-se nacionalista català donés patent per a fustegar i vexar els pobles que tant s'envanixen, i sembla que vanament, d'allò del «seny català» i d'allò altre de «la justícia catalana». Quanta burla!

Som catalans per naiximent, per sang i per voluntat. Però mai, mai apel·larem a la bafa que suposa la llei catalana vigent; no demanarem justícia a les autoritats catalanes, que han fracassat; les inspira la incapacitat; mai ens emparem en el procediment català, que és una arbitrarietat que mena a l'escarni de la víctima i a la impunitat del delinqüent.

Som espanyols. Apel·larem a les Corts i autoritats espanyoles, demanant empar per a les nostres justes i legítimes aspiracions de separatisme dignificador. Però... si no... ¿qui evitarà un Prats de Molló sense comedia?

Però ultra ciutadans som homes. I apel·larem al mon civilitzat, a la pròpia Societat de Nacions obli-

gada a veïllar per la pau dels pobles, del benestar de la humanitat, per la llibertat dels oprimits.

Un temps, els soi-disant nacionalistes catalans, pretextant un fantàstic irredutisme, i, a més, demanant llibertat i justícia, a totes les institucions de defensa dels drets de l'home i a totes les assemblees de nacions minoritàries. Fins realitzaren la gesta sàinesta de Prats de Molló.

Avui, els homes de Prats de Molló i dels congressos de delegats de nacions irredemptes, pujats a caball d'un poder conquistat explotant un moviment patriòtic, s'han declarat enemics de la llibertat i contraris de la justícia; arribant en llur frenesi i fòbia a establir classes de pobles i castes de ciutadans. La Catalunya de la igualtat i de la democràcia s'ardana, està dividida en una classe privilegiada de despotisme que manen, cobren i mengen, i un altra classe, dels pobres, que, sense cap dret, té el deure de pagar, realitzar els més baixos menestres i aguantar les fustades del Comitè General. Això ha portat l'Estatut. Catalunya! ¿Qui l'ha vist tan rica i plena...!

¡Pobles riberecs! ¡Per instint de conservació, per dignitat, que no podem renunciar, separem-se! No devem resignar-nos amb la condició d'ennucs. Tenim dret a categoria i tracte de pobles civilitzats i de ciutadans lliures.

¡Separem-se! de la Catalunya desnaturalitzada per una turba de negociants del patriotisme i desgovernada per una colla de mercaders de la llibertat. La història acollirà amb il·loances nostra noble actitud de protesta contra la tirania.

¡Són massa els greuges rebuts i les injúries que han inferit a nostre honor d'omes i a nostra dignitat de ciutadans! Per molt menys es rebel·len els pobles concients. Per molt menys es subleva altre temps la pròpia Catalunya.

¡Ajuntaments riberecs! Secundeu i coopereu amb energia el moviment emancipador i de redemptora dignificació.

Som nosaltres, els catalans veritables. Separem-se de la Catalunya desnaturalitzada.

Mancomunem-se, i constituïm un instrument apte de cultura, de progrés i de pau.

¡Allé els, els catalans que s'ben-avuin amb l'esclavatge i que servils, sinó de condició pitjor, hepen encara la ma que l'adogalla!

El Comitè Pro-justícia

massa cruels i fent-se mereixedors del concepte de la dignitat humana. Manifestacions d'un

diputat del Baix Ebre

Un diputat republicà i catalanista del Baix Ebre, el senyor Conillera, al qual hem anat a demanar dades d'aquesta campanya secessionista a les comarques ribereques, ens ha dit:

«Tot aquest moviment de separació és obra d'un ex-candidat de la Lliga que viu a Uldecona i al qual penso desemmascarar en ple Parlament. És una campanya de despit polític perquè han perdut les eleccions. Aquesta gent només és autonomista si mana ella. Però és evident que això fa mal efecte. Ja ho ha explotat de tal manera que han empastifats d'aquests fills totes les redaccions de Tortosa, Reus i Tarragona, i aduït les de Madrid. Em consta que n'enviaren a diversos diputats anticatalans del Parlament espanyol i d'una manera especial a Royo Villanova, el qual en parlà immediatament a la Cambra amb una fruïció comprensible. Es donarà carn

a la fera anticatalana, traint l'autonomia.

«¿Quins elements del Baix Ebre es mostren més sensibles a aquesta campanya?—preguntem.

«La campanya no fa cap impressió ni a la gent d'esquerra, que és la majoria, ni als catalans autèntics. La secunden els mateixos que la fan. Els elements de la Lliga, bel·luts per aquest candidat que viu a Uldecona, i els carlins que segueixen el diputat carlí i també aliat de la Lliga, senyor Bau. Ningú més.

«En quina posició es troben els republicans que segueixen Marcellí Domingo?

«Al costat de la Generalitat, de l'autonomia i de la República. Han passat les lluites ocasionals motivades per la passió política a l'hora de les eleccions. Ara tothom està al costat de la República i de Catalunya i estic segur que si calgués emprendre una lluita seriosa contra aquests elements reaccionaris que fan el joc de Gil Robles i Royo Villanova, tots els republicans esquerrans aniríem a l'unions.

«¿I què pretenen, en concret, els "separatistes anticatalans"? ¿Es que volen proclamar la República llibertària a Uldecona? ¿O volen implantar una monarquia anti-constitucional tortosina a base del príncep Bau o a base d'aquell príncep de Montcada que ronda per París en espera d'un tron a Catalunya?

«No es pretén altra cosa que crear conflictes per a poder dir a Madrid que els catalans no ens entenem i que hi ha pobles que demanen sortir de la jurisdicció de la Generalitat. És clar que no ho demana cap poble, però la qüestió és poder dir que s'ha rebut un full que ho diu i poder ensenyar una proposta com les que trameten als consellers municipals o una circular anònima com les que lluren als diaris. Pretenen formar una Mancomunitat de Municipis i demanar que els sigui aplicada la legislació espanyola en tots els sentits. Abans de fer aquestes fulles i abans de perdre la vergonya amb un joc semblant, tot això s'esgrimia com un "chantage" polític que mai no arribava a fer efecte ni a impressionar ningú. Ara ja ha esclatat la bomba i jo tinc la impressió que tot s'haurà acabat ací.

CONILLERA,

el diputat del Baix Ebre que plantejarà l'afer al Parlament

gadors, i aquelles altres dirigides als directores de periòdics, són simplement unes vulgaríssimes enganyifolies polítiques. Volen ésser un parany o una estafada, però no passen d'intent, d'enganyia. «Per ací ha circulat el full que adjuntem...» «Per ací ha un personatge sense vergonya ni dignitat que és el que li trameta aquesta circular». I santes paquites. Ni un punt, ni una coma més.

Royo, llur esperança

Era un èxit enorme poder anar a Madrid amb fulles anònimes com el que exhibim i poder exclamar: «¿No us ho deïem? ¿No feia temps que us ho anunciàvem? Els propis catalans ja reneguen de l'autonomia». «Els esquerrans ho fan tan malament que han fet fracassar l'Estatut, i molts catalans ja demanen reintegrar-se a les lleis generals de l'Estat espanyol». De moment, ja s'han captingut de fer-ne arribar a mans

Agusti Bo

TOTS ELS MOBLES I TOT EL MATERIAL PER A CLASSIFICACIO I ARXIU

CORTS, 596

TELEFON 10266

cabarà un centralisme—els diuen—per a crear-ne un de pitjor: Abans els assumptes es resolien a Madrid, per ara hauran de dependre de Barcelona». A Tarragona, en canvi, hi havia una carta molt millor a jutjar: el separatisme. Atiar els tortosins, punxar els riberecs del Baix Ebre, aprofitar llurs desconfiançes locals i explotar llurs desconfiançes polítiques a profit de la bella esperança reaccionària: Crear un separatisme dintre Catalunya.

Una mica de memòria

Afortunadament, la cosa no té transcendència política, perquè els catalans, siguin del Baix Ebre o siguin de l'Empordà, no són tan cànids com convidaria als interessos de les dretes ultra-reaccionàries. Però convé desemmascarar els que a Catalunya porten careta de catalanistes i es dediquen a fer aquesta feineteta innoble, reservada als éssers més baixos de l'escala social, als traïdors a llur pàtria.

Convé que tots els catalans sàpi-guen a què atenen-se quan els il·lustrats patriarques del catalanisme històric gosin posar-se als llavis el nom sagrat de Catalunya. Convé que tothom recordi que els trenta anys de catalanisme de la Lliga foren trenta anys de servilisme a la Monarquia dels Borbons, sense altra compensació espiritual per a la pàtria que les

República democràtica davant de la qual es manifestaren indiferents per a poder trair-la millor, començaren de boicotjar-la, la descreditaron dintre i fora d'Espanya, s'emportaren els milions fronteres enllà, afavoriren jugades financeres contra idealistes de la República, i quan veieren que el règim nou havia donat de seguida a Catalunya molt més del que els en trenta anys no havien pogut aconseguir, es dedicaren a trair l'autonomia, a calumniar els republicans d'esquerra, a desertar del Parlament de Catalunya per veure si l'ofegaven, a atacar la Generalitat des de Madrid, a fer córrer per terres espanyoles que l'Estatut ha fracassat i que Catalunya és mor de gana i, finalment, a lliurar-se a la feineteta innoble de sembrar llavors de separatisme dintre mateix de Catalunya amb el propòsit de portar a Madrid una prova documental del descreït que ells venen predicant sense fortuna.

Tothom sap a què atenen-se, i en el Carnaval de la política a què per tradició se sentien avessades les dretes no hi valen disfresses ni anònims, ni fulles sense peti d'impremta. La covardia no els serveix ni per a distimular llurs procediments. Els autors de la vergonyosa comedia estan perfectament desemmascarats. Les coses no estan perquè Catalunya, amenaçada com la República

per tants perills, pugui ésser traïda impunement per gent disressada de catalanista que explota la política per a defensar la calaixera, augmentar el cupó i ressuscitar les belles escenes de l'escanyapobres. En una democràcia es pot acceptar l'oposició leial, l'ofensiva noble i oberta, la censura justa i el control, per sever que sigui. El que no es pot acceptar és la traïció en moments de perill per a la Pàtria. El que no es pot acceptar és que aquesta traïció contingui la pàtria sigui feta per elements disfressats de patriotes.

Records

Quan en el camp polític de Catalunya hi havia dues forces que lluitaven cara a cara, que es deien catalanistes i anti-catalanistes, els més entusiastes i vehements d'ambdues bandes podien observar que una gran gentada asseguda a les gradenes de l'estadi públic aplaudia els uns i xiulava els altres, però que una zona de la massa popular observadora romanía muda.

—¿Qui sou?—els preguntà un dia un soldat d'avanguardia.—I aquella gent s'acovava d'espatlles, i tots a la una, contestaren:—Som els menfotistes!

Aleshores calgué damunt la massa silenciosa i morta dels tantemenfotistes un xafec d'imprecacions que els deixà completament impassibles. Fins que un dia, uns cavalls desbocats damunt dels quals cavalcaven uns bàrbars armats, es llancaren salvatgement, i els menfotistes, que també reberen, s'adonaren de la poca eficàcia de llur reer.

En casos de malaltia

el pacient necessita una llei rigorosament pura, rica en vitamines, nutritiva i que no pugui perjudicar a l'estómac més dèbil i delicat, condicions que es troben sempre reunides i garantides en la llei condensada marca «LA LECHERA».

Ara també s'expenen en el comerç "boles degustació" «LA LECHERA» molt a propòsit per a una esplèndida dosi.

Demani avui mateix a Sociedad Nestlé (Secció B 29) Via Laietana, 41, Barcelona, un exemplar gratuït del magnífic folletó il·lustrat "Recetas La Lechera".

COMPANION

NOUS MODELS SÈRIE 1934

Superheterodi de 5 làmpares per a corrent altern amb altaveu dinàmic i eiss de fons.
Model 61 475 ptes.

Superheterodi de 6 làmpares per a corrent altern amb altaveu dinàmic gran de 200 mm. de diàmetre i press de fons.
Model 1191 750 ptes.

Superheterodi de 6 làmpares per a corrent altern i continu amb altaveu dinàmic.
Model 1155 425 ptes.

Stewart Warner

Representants exclusius per a Espanya: VIVÓ, VIDAL I BALASCH, Enginyers

Corts Catalanes, 599. - BARCELONA
P. Rucoletas, 14. - M A D R I D

LA SETMANA POLITICA

El President de Catalunya parla crament, serenament, reposadament, categoricament, al Cap de l'Estat...

Un fet polític d'importància excepcional s'ha produït aquesta setmana, en ordre a la marxa de l'autonomia de Catalunya i a la política general de la República. És el viatge a Madrid del President de la Generalitat.

Les necessitats de l'autonomia imposaven aquest viatge del senyor Companys. El finíssim sentit polític del President, a més a més del fet concret de la imprescindible i urgent valoració dels serveis traspasats, ha sabut trobar per al seu viatge una coincidència de circumstàncies que pot ésser d'interessantíssimes conseqüències.

Ja veurem com aniran les coses en la setmana que comença. No són bons els auguris, sinó al contrari. La vida de la República està literalment aturada, en quant té relació amb el Govern, pel fet que—ho hem subratllat repetidament—ha perdut en absolut l'autoritat i la força. Però el viatge del President Companys haurà de pesar marcadíssimament en el panorama polític. La sola presència a Madrid del cap de la democràcia catalana té un valor específic evident, que haurà d'influir en l'esperit dels que, en aquesta hora difícil, hauran d'arbitrar amb urgència una solució política de la vida del règim.

Es tota la democràcia catala-

El President de Catalunya a Madrid :- En la persona i en la representació del senyor Lluís Companys, la democràcia catalana ha marcat la seva posició davant les altes institucions de l'Estat :- O una solució política pacífica, o la guerra civil :- ¿On van les dretes de Gil Robles? :- Ca' que la democràcia republicana aprofiti la lliçó de dos anys de govern i mig any de derrota i de fracàs :- Una setmana prenyada d'auguris

per JOSEP M. MASSIP

Qui té la plena responsabilitat d'arbitre suprem ha escoltat la clara advertència que la democràcia catalana no transigirà...

interessa el discurs ni els importants l'expedient. Hem perdut llargues anyades en discussions, en organització de Comitès i en examen de paperada. Per aquest sistema es matà un dels aspectes essencials de la revolució—la Reforma agrària—, i es maturan tots aquells projectes que són a la base d'una autèntica, veritable, viva transformació del cos social i polític de la nació. I no tenim dret a jugar amb els imperatius urgents de les masses ni amb l'exigència apressant dels bells principis constitucionals que algú liquidarà en la lletra si no convertim sense pèrdua de temps en carn de realitat.

Aquesta és la situació en l'inici d'una setmana que ve prenyada d'auguris. De mals auguris. Catalunya, en la persona i en la presència del seu President davant de les altes institucions de l'Estat, que semblen indecises o acovardides davant els fets, ha dit la seva darrera paraula. Aci queda, sobre el panorama espanyol, marcada la nostra posició. Aci queda també marcada la posició de la socialdemocràcia.

Que qui ha d'escoltar, escolti.

na la que, en esperit, ha acompanyat aquests dies el President a Madrid. Era el primer magistrat del nostre poble, però era sobre tot el primer representant. Centenars de milers de vots de catalans d'esquerra avalaven la seva presència davant les altes institucions de la República. La seva presència i la seva posició, d'home que, el primer, hissà les banderes del règim a la balconada de l'Ajuntament de Barcelona, i afirmà un afany popular de justícia i d'igualtat.

Quan les forces polítiques d'esquerra de les terres d'Espanya semblen diluïdes en una incompreensible passivitat; quan el front d'esquerra no acaba de prendre carn de realitat en la ciutadania republicana; quan els dirigents de la democràcia semblen divagar en un marasme de vacil·lacions, de dificultats i de personalismes estúpids; quan les dretes se senten enfortides per un impuls econòmic de gran envergadura i per una organització eficient i batalladora; quan la socialdemocràcia apareix disposada a prescindir d'una legalitat que va convertint-se en una traïció, heus ací que, en la persona del seu President, apareix Catalunya davant les altes institucions de l'Estat per fer constar la seva presència i la seva voluntat democràtica. Ningú no sap quines han estat les paraules del senyor Lluís Companys al President de la República, però tothom sap una cosa: que no foren paraules de transi-

gència ni de claudicació. Tothom sap que el President de Catalunya parlà crament, serenament, reposadament, categoricament, al cap de l'Estat, en el sentit de fer-li present la voluntat de Catalunya, la força de Catalunya i la decisió de Catalunya a mantenir íntegrament els postulats essencials de la República i la norma de justícia, d'autoritat i de llibertat de l'autonomia del nostre poble.

Aquest és el problema que queda avui plantejat en la consciència de qui ha d'arbitrar una solució política en aquesta hora difícil de la República. De qui té el deure imprescindible de pensar que la República necessita una solució pacífica dels seus problemes i una sortida constitucional i democràtica en la dificultat creada per l'error de disoldre les Constitucions i per la culpa de donar el Poder a un govern sense autoritat. Aquest és el problema. El d'una Catalunya que no està disposada a consentir una solució que ens aboquei al feixisme ni un retorn als vells noms fracassats de la monarquia. El fantasma de Melquíades Álvarez ha flotat aquests dies sobre les pàgines de la Premsa de dreta — antirepublicana — com una possibilitat de solució. I això no. Bomes d'aquestes, no. Ni d'aquestes ni de cap altra mena que siguin equivalents a un lliurament definitiu del règim a mans de les dretes que l'apanyolien. La República és una cosa massa seriosa—i ja caldrà que se

n'adoni qui sembla no haver-se'n adonat encara—perquè, als tres anys de la seva proclamació, pugui apoderar-se'n no importa quin vell fracassat de règims que no puguin ressuscitar.

Aquest és el sentit de la presència del President Companys prop de S. E. Tant com la imprescindible i urgent valoració de serveis, tant com les entrevistes amb els dirigents de les forces polítiques d'esquerra, la gestió del President de Catalunya a Madrid és una clara advertència implícita—formulada davant de qui té la plena responsabilitat d'arbitre suprem—que la democràcia catalana no transigirà.

No sabem quines sorpreses poden portar els dies que vindran. Aquest començament de setmana apareix prenyat d'auguris, i no pas massa optimistes. La jornada política de dimarts fou d'un interès excepcional, per tal com les dretes de Gil Robles, especialment, marcaren una posició amb tons decidits d'últimatum davant del Govern Lerroux, en el sentit que li exigíren una posició categòrica en relació amb l'amnistia, sous de la clerecia, llei de termes municipals i alguna altra. Això és: li exigíren la rectificació a fons, i portada als textos legals, de l'esperit de la democràcia republicana i de les Corts Constituents. La nota dels Populars agraris és categòrica. Naturalment, ve recolzada per la posició dels agraris de Martines

de Velasco i per la Lliga, que en aquest joc trágic de traïció a la República està actuant en forma entusiàstica i suïcida. Mentre els homes de Cambó—el gran tirador de la política i de les finances espanyoles i catalanes—s'abstenen d'acudir al Parlament autonòmic, a Madrid es llancen descaradament, amb un impuls que fa vergonya i tristesa, a la labor criminal de liquidar el règim per tots els mitjans. És una actitud que oferim als catalans que encara voten la Lliga i encara lleixen, a "La Veu", la literatura històrica de qualsevol brunet dels que hi escriuen.

Per la seva banda, la socialdemocràcia marca cada dia amb més fermesa la seva posició de combat enfront de qualsevol possible feïllona. Per perillosa i, si es vol, antidemocràtica que sigui l'actitud dels socialistes, potser és hora que diguem que si les coses arribessin a un punt en el qual no quedés ja altra possibilitat que la de la lluita civil al carrer, la democràcia republicana de Catalunya actuaria al seu costat, sense vacil·lació de cap mena. Davant del feixisme, cap home d'esquerra, cap ciutadà amb consciència de la seva missió i del seu dret, no vacillaria ni un sol moment. I la responsabilitat del que pugués esdevenir seria tota, absolutament tota, dels insensats i dels fanàtics que haurien fet possible una situació semblant.

Vingui el que vingui, Catalunya marcarà una posició categòrica

Unes declaracions especials a LA RAMBLA del conseller de Finances de la Generalitat, senyor Martí Esteve

"El dia 1.er de juliol poden quedar traspasats definitivament tots els serveis de l'Estat a Catalunya..."

per IRENE POLO

MARTÍ ESTEVE, conseller de Finances de la Generalitat de Catalunya

regar, com amb el Servei de Pesos i Mesures, totes les despeses de personal, locals, manteniment, etc. Una actitud enèrgica, presa a temps, ho evita.

La setmana passada sortí un decret a la "Gaceta", en virtut del qual se'ns pagarà la consignació fixada en el Pressupost de l'Estat, per a aquestes funcions.

Això havia passat perquè l'ordenació de pagaments era reservada als ministres. Ara s'ha disposat que els consellers de la Generalitat també puguin ordenar pagaments; de manera que nosaltres mateixos podem demanar a Madrid les quantitats que ens corresponguin.

—Els serveis traspasats fins ara, a més del de Pesos i Mesures, són: Justícia, Dret, Sanitat, Aviació civil, Ordre públic, Carreteres, Assistència, i aquesta setmana darrera, Borses i Centres de Contractació.

Ens falta traspasar els d'Agües i Obres Hidràuliques, Agricultura, Acció Social Agrària i Ramaderia; Arxius, Biblioteques i Museus; una part de l'Aviació civil, Ferrocarrils; una part de Justícia, com el Tribunal de Menors; Premsa, Associacions i Espectacles, Ports, Radiodifusió, Règim miner, Assegurances generals, i alguns aspectes parcials dels serveis ja traspasats, com Treball, Policia d'investigació i Telèfons.

Per a valorar cada servei, hi ha una ponència formada per un representant català i un del Govern central. El català estableix la quantitat que exigeix el funcionament del servei. Si el representant del Govern està d'acord amb la valoració feta pel representant de la Generalitat, es porta la valoració al Consell de ministres perquè sigui aprovada. Si no hi està d'acord, és el Consell de ministres el que ha de resoldre.

Per a fer aquestes valoracions, cal tenir en compte les circumstàncies que concorren en cada cas. Agafem, com exemple, l'Aviació civil: l'Estat destina per l'Aviació civil a Barcelona, a exemple, l'Aviació civil: l'Estat ja en temps de la Dictadura, pen-

sava construir aeroports civils i deia que els més urgents eren el de Madrid i el de Barcelona. El de Madrid ja s'ha fet. El de Barcelona no s'ha fet encara; però s'ha de fer; no hi ha més remei que fer-lo: dintre d'un any, de dos, com a màxim. Barcelona no pot continuar tenint, com a única estació aèria, l'aeroport militar, que està, encara, en males condicions. Aleshores cal dotar el servei d'Aviació civil tenint en compte l'establiment de l'aeroport i les despeses que el seu manteniment representaria...

En Obres Hidràuliques, igual a Andalusia s'ha rectificat el Guadalquivir, s'han construït pontons, a tot Espanya s'han fet obres d'aquesta naturalesa. Catalunya també necessita fer-ne. Cal preveure-ho i

obtenir les valoracions dels serveis d'acord amb aquestes previsions.

El mateix passa amb els serveis de Sanitat, Assistència, Policia, extraordinàriament mal dotats. Ara és l'hora que reclamem el que ens correspon, que reivindicuem una raó essencial: Si Catalunya és deu vegades més rica que qualsevol altra regió d'Espanya, és just que tribui, proporcionalment, a l'Estat, deu vegades més que qualsevol altra regió; però no s'hi val que quan s'ha de pagar, pateixi també més que les altres regions. Si s'ha de rebre, que rebin totes igual. Que no se segueixi fent excepcions amb Catalunya i que se li doni, a canvi del que ella dona, la part que li pertoca.

Els serveis que fins ara feia l'Estat a Catalunya, cal que, en fer-los Catalunya, es facin com s'han de fer. Cal ampliar-los, intensificar-los, millorar-los tots. Mantenir les coses tal com l'Estat les tenia, és impossible.

—La contribució territorial, que, segons prometença de Lerroux, quedarà traspasada i valorada per tot el dia primer d'abril proper, serà xifrada en uns 400.000 de pessetes.

Amb aquests quaranta milions podem cobrir uns quants serveis. Quan els tinguem tots invertits, posem per exemple, en l'Ordre Públic, en la Sanitat i les Carreteres, la Contribució Territorial ens serà traspasada totalment. Llavors podem recaptar la nosaltres directament i disposar-ne íntegrament.

Segurament que aquesta setmana seran valorats els Drets Reals, amb els quals cobrirem altres serveis. Els traspasos s'aniran fent així, equilibrant els d'ingressos i els de les despeses.

vegades a la setmana la Comissió Mixta, el primer de juliol Catalunya serà completament autònoma.

Es tracta, però, d'un treball molt difícil i molt pesat. Posar d'acord les dades de la Delegació d'Hisen-

da d'aquí amb les del ministeri, allà, és una cosa de tornar-se'n boig, de vegades...

—No creieu que ho entrebanqui un canvi de la situació política?

—No molt. Encara que hi hagi crisi, tots els governs que es formin, per ara i tant, seran a base de Lerroux. I, naturalment, és amb Lerroux amb qui ens hem posat d'acord i amb qui hauran de seguir d'acord. És clar que els canvis de ministres arrosseguen sempre desplaçaments d'alts funcionaris, que són els que intervenen en la tramitació dels traspasos, i això representa una dificultat...

—Es immediat ja, de totes maneres — acaba dient el conseller de

TALLERS GRAFICS

Patrici Arnau

Verdaguer 1 Callís, 5 i 7
Telèfon 14856 Barcelona

la Generalitat —, el dia que Catalunya tingui un Govern que podrà governar de debò; el dia que l'Estatut serà, ultra una llei, una obra viva.

Bon peix i nutritiu

De la mar a la llaua. Sardines fresques, ben cuites i adobades. Més nutritives que la millor carn.

SARDINES Massó

FILIAL-DIPÓSIT PER A LA DISTRIBUCIÓ
Carrer Ample, núm. 13. — Telèfon 21373. — Barcelona

Copes i trofeus per a esport

MERCADÉ, S.A.

46 - Passeig de Gràcia - 46

